



**Satakunnan
hyvinvointialue**

**TOIMINTA –JA
TALOUSSUUNNITELMA
2025-2027 SEKÄ
TALOUSARVIO 2025**

LAADINTAOHJE

Sisällys

1. Toiminta –ja taloussuunnitelma 2025-2027	2
1.1. Toiminta –ja taloussuunnitelman lähtökohdat ja yleiset periaatteet	2
1.2. Talousarvion sitovuustasot.....	3
1.3. Riskienhallinta talousarviossa	5
1.4. Muutosohjelma ja palveluverkkoselvitys sekä suunnitellut keskeiset muutokset.....	6
2. Talousarvio 2025 ohjeet	8
2.1. Valtion rahoitus	8
2.2. Käyttötalous	10
2.2.1. Toimialueiden suunnittelukehys (raami).....	10
2.2.2. Henkilöstökulut	10
2.2.3. Sisäiset erät	15
2.2.4. Erityiset suunnitteluohjeet	15
2.3. Toimintatuotot	17
2.4. Esteellisyydet.....	17
3. Investoinnit ja hankintasuunnitelma	18
4. Toimialueen toimintasuunnitelma	18
5. Palveluhinnasto	18
6. Tilivelvolliset	19
7. Sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	19
8. Aikataulu.....	20
9. Suunnittelun vastuuhenkilöt	21

1. Toiminta –ja taloussuunnitelma 2025-2027

1.1. Toiminta –ja taloussuunnitelman lähtökohdat ja yleiset periaatteet

Hyvinvointialuelaki (611/2021) velvoittaa aluevaltuuston hyväksymään vuoden loppuun mennessä seuraavan kalenterivuoden talousarvion sekä taloussuunnitelman vähintään kolmeksi vuodeksi eteenpäin (§ 115). Talousarviossa huomioidaan toiminnan edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kattamisen tulee tapahtua ilman pitkäaikaista lainaa. Investointia varten hyvinvointialue kuitenkin saa ottaa pitkäaikaisen lainan, kunhan valtioneuvosto on antanut siihen valtuuden. Määräraha- ja tuloarviot voivat olla brutto- tai nettomääräisiä.

Talousarviossa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet, jotka noudattavat hyvinvointialuestrategiaa. Taloussuunnitelma laaditaan niin, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan huomioida talousarvion laadinta vuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kahdessa vuodessa tilinpäätöksen vahvistamisvuoden päättymisestä (§ 115). Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Hyvinvointialueen toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota.

Satakunnan hyvinvointialueen vuoden 2023 tilinpäätöstulos oli alijäämäinen – 50,8 miljoonaa euroa, myös vuoden 2024 talousarvio oli alijäämäinen hyväksyttäessä – 56,7 miljoonaa euroa. Talousarvion vuoden 2024 tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2024 alijäämä on selkeästi isompi kuin talousarvioissa on arvioitu. Vuosien 2023 ja 2024 alijäämät tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuosien 2023 ja 2024 alijäämien kattamiseksi säädetyssä ajassa on erityisen tärkeää, että muutosohjelman toimenpiteet ja muut talouden sopeuttamistoimet toteutuvat, jotta hyvinvointialueen alijäämäistä taloutta saadaan kuntoon ja alijäämät katettua.

Satakunnan hyvinvointialueen talousarvio v. 2025 ja taloussuunnitelma v. 2025 - 2027 laaditaan aluehallituksen hyväksymän laadintaohjeen mukaisesti. Laadintaohjeeseen on koottu yhteen talousarvion laadintaan liittyvät ohjeistukset.

1.2. Talousarvion sitovuustasot

Satakunnan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan: kun aluevaltuusto päättää talousarviosta, se määrittelee, mitkä ovat aluevaltuuston sitovina hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet. Aluevaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat hyvinvointialueen viranhaltijoita.

Aluehallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on hyvinvointialuetta sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä ja osoitettava, mistä talousarvion menokohdasta määräraha tähän tarkoitukseen siirretään.

Aluehallituksen on viipymättä tehtävä aluevaltuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

Toimialueiden sekä hyvinvointialueen hallinnon aluevaltuustoon nähden sitovana eränä on tilikauden tulos, jolloin näiden on katettava toimintakatteen lisäksi myös rahoitus-, arvonalentumis- ja poistoerät suunnittelukehysellään. Toimialueille sekä hyvinvointialueen hallinnon sitova erä on myös aine, tarvike –ja tavaraostot hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä lääkeostot sairaala-apteekista.

Sitovuustasona aluehallitukseen nähden on toimialueiden (sis. hyvinvointialueen hallinnon) toimintakate. Hallintosäännön 23 § mukaisesti toimialueen johtaja voi tehdä määrärahojen siirtoja toimialueen sisällä. Strategia ja järjestäminen vastuualueen TKIO –yksikkö on nettobudjetoitu yksikkö. Yksikön sitova menomäärärahaosuus sisältää omarahoitusosuuden (menoista vähennetään ulkopuolelta saatava rahoitus). Yksikön menoja voi/pitää tilikaudella muuttaa talousarviosta poikkeavia ulkoisia tuottoja vastaavasti.

Investointien sitovuustaso aluevaltuustoon nähden on:

- Laite- ja kalustoinvestoinneissa investointien enimmäismäärä.
- ICT-investoinneissa investointien enimmäismäärä.
- Leasingvastuissa vastuiden enimmäismäärä
- Vuokravastuiden muutoksessa vastuun muutoksen vuosittainen euromääräinen enimmäismäärä
- Investointeja vastaavissa sopimuksissa sopimusten vuosittainen euromääräinen enimmäismäärä



- Rakennusinvestoineissa yksittäiselle investointisuunnitelmassa nimetyille rakennushankkeelle osoitettu vuosittainen investoinnin euromääräinen enimmäismäärä.
- Vuosittain toistuvissa kunnossapitoinvestoinneissa, HVA-osastojen peruskorjauksissa ja investoinneissa vuokratiloihin investointien euromääräinen enimmäismäärä.

Tekninen johtaja ja rakennuttajajohtaja sekä talousjohtaja voivat päätöksellään muuttaa investointien kohdentamista sitovuustason sisällä.

1.3. Riskienhallinta talousarviossa

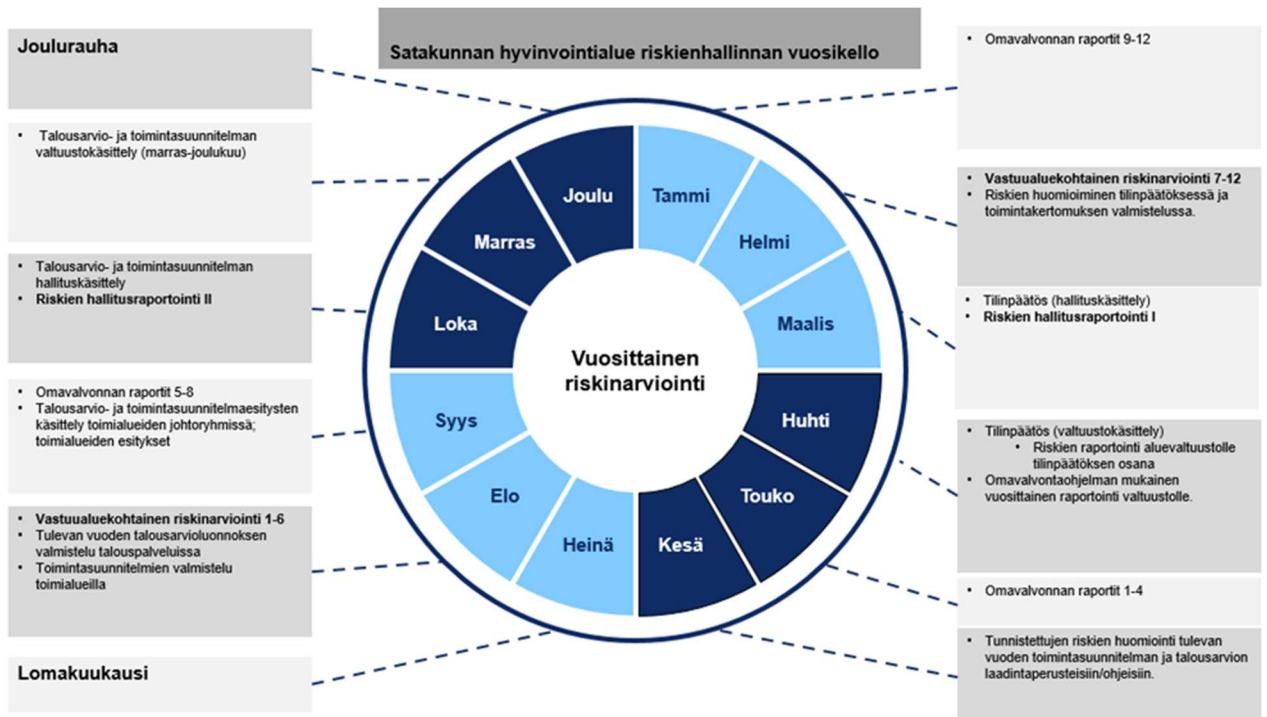
Riskienhallinta on järjestelmällistä ja ennakoivaa toimintaa toiminnan turvaamiseksi ja sen tavoitteena on tunnistaa, analysoida ja hallita tapahtumia ja tapahtumaketjuja, jotka voivat uhata toiminnan jatkuvuutta, aiheuttaa henkilövahinkoja tai omaisuuteen kohdistuvia menetyksiä tai vaikuttaa negatiivisesti organisaation julkisuuskuvaan sekä maineeseen. Riskienhallinnassa tulee huomioida myös Kansallisen riskinarvion ohella Satakunnan alueellinen riskinarvio.

Merkittävimmiksi tunnistetuille tai muutoin toiminnan kannalta keskeisille riskeille määritetään hallintatoimenpiteet ja toimenpiteiden toteutukselle vastuutahot sekä aikataulus. Toimenpiteiden toteutusta tulee seurata, ja arvioida onko niillä saavutettu haluttu vaikutus riskin merkittävyyteen.

Hyvinvointialueella on käytössä hyvinvointialuejohtajan hyväksymä riskienhallinnan ohje, jossa kuvataan riskienhallinnan periaatteet ja toteutus. Tavoitteena on varmistaa, että riskienhallinnan toimintamalleja sovelletaan yhtenäisin perustein koko organisaatiossa.

Hyvinvointialueen merkittävimmät riskit koostetaan toimialueiden ja vastuualueiden tunnistamista riskeistä talousarviokirjaan riskienhallintajärjestelmästä (Granite) ja keskeisimmät johtopäätökset esitetään vuosittain tilinpäätöksessä.

Aikataulu toimialuekohtaiselle riskien koostamiselle Graniteen on 17.9. Tällöin myös toimialueiden toimintasuunnitelmaesitykset tulee olla valmiina.



1.4. Muutosohjelma ja palveluverkkoselvitys sekä suunnitellut keskeiset muutokset

1. Muutosohjelma:

Muutosohjelma on Satakunnan hyvinvointialueen laaja-alainen ja tavoitteellinen sekä nykytila-arviointiin perustuva toiminnan ja rakenteiden kehittämisen ohjelma, jonka aluehallitus on hyväksynyt kokouksessaan 28.8.2023 (aluehallitus 28.8.2023 213§). Muutosohjelma perustuu ja toteuttaa Satakunnan hyvinvointialueen strategiaa. Lisäksi valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet vuosille 2023–2026 ovat ohjanneet muutosohjelman laatimista. Muutosohjelmaan on sisällytetty sekä lyhyen että pitkän aikavälin sopeuttamistoimia, joiden kautta kokonaiskehittämisen tavoitteet ja talouden tasapainottaminen on tarkoitus saavuttaa. Muutosohjelma toteutetaan vuosina 2023–2025. Muutostyökokonaisuuksien tunnistetut hyötypotentiaalit tuottavuuden parantamiseen vuoden 2025 loppuun mennessä ovat yhteensä 92 miljoonaa euroa.

Muutosohjelman tavoitteena on toiminnan ja rakenteiden kehittämisen kautta palvelujen vaikuttavuuden, saatavuuden, saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden parantaminen. Tärkeänä tavoitteena on myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastuslaitoksen toiminnan ja rakenteiden sekä palveluiden integraatio, jossa asiakas on aktiivisena toimijana keskiössä. Lisäksi muutosohjelmalla tavoitellaan hyvinvointialueen toiminnan ja talouden sopeuttamista rahoitukseen sekä tuottavuuden nousua ja kustannusten kasvun hillintää.

Muutosohjelman sisältö on rakentunut strategian arvojen viitekehykseen. Satakunnan hyvinvointialueen strategia antaa pitkän tähtäimen suunnan ja tavoitteet hyvinvointialueelle sekä määrittää arvot ja periaatteet, joihin toiminta perustuu. Strategia on hyväksytty aluevaltuustossa 19.12.2022. Muutosohjelma täsmentää hyvinvointialueen strategian konkreettisiksi, johdettaviksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi vuosille 2023–2025. Muutosohjelman toimenpidekohtaiset suunnitelmat on päivitetty huhtikuun 2024 aikana vuoden 2024 loppuun sekä kuukausi- että kvartaalitasolle. Vuoden 2025 toimenpidekohtaiset suunnitelmat päivitetään kesäkuuhun 2025 asti lokakuun loppuun 2024 mennessä ja käsitellään muutosohjelman ohjausryhmässä 13.11.2024. Toimenpiteiden toimeenpano on alkanut lokakuusta 2023 lukien. Toimenpidekokonaisuuksille asetettu kokonaiskustannushyötötavoite vuodelle 2025 on 87,7 M€.

Toimialuekohtaiset toimenpidekokonaisuudet ja niiden kustannushyötytavoitteet vuodelle 2025 tarkennetaan siinä vaiheessa, kun vuoden 2024 tilinpäätös on valmistunut. Lisäksi muutosohjelma päivitetään tilinpäätöksen 2024 mukaisesti.

2. *Hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman toimeenpano*

Satakunnan hyvinvointialueen aluevaltuusto on kokouksessaan 11.12.2023 § 148 hyväksynyt palveluverkkosuunnitelman. Aluevaltuusto päivitti kokouksessaan 15.4.2024 § 28 Satakunnan hyvinvointialueen hallintosääntöä täydentämällä palveluverkon päätöksenteon valtuuksia. Hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman toimeenpano alkaa hallintosäännön mukaisesti henkilöstön yt-neuvottelujen päättyttyä.

2. Talousarvio 2025 ohjeet

2.1. Valtion rahoitus

Valtion rahoitus perustuu hyvinvointialueen asukasmäärään, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavien tekijöihin, asukastiheyteen, vieraskielisyyteen, kaksikielisyyteen, saaristoisuuteen, saamenkielisyyteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, yo-sairaalaosuuksiin sekä pelastustoimenriskitekijöihin.

Vuoden 2025 rahoituksen pohjana on hyvinvointialueiden vuoden 2023 toteutuneet nettokustannukset. Vuoden 2025 rahoitus sisältää lisäksi hyvinvointialueiden vuoden 2023 alijäämään perustuvan jälkikäteistarkastuksen. Valtiovarainministeriö julkaisi 29.4.2024 ennakkolliset rahoituslaskelmat vuodelle 2025. Satakunnan hyvinvointialueen yleiskatteellinen rahoitus yhteensä on 1 071 293 305 euroa. Rahoituksen yleiskatteellisuus tarkoittaa sitä, että hyvinvointialue päättää itsenäisesti rahoituksen kohdistamisesta toiminnassaan sinne, mihin se palveluiden järjestämisen kannalta on tarkoituksenmukaisinta.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu Satakunnan hyvinvointialueen rahoituksen muodostumista vuosina 2025 - 2028:

rahoitus miljoonaa euroa	2025	2026	2027	2028
Valtion rahoitus	1 071	1 077	1 079	1 084
Laskennallinen rahoitus*	992	1 023	1 051	1 080
Jälkikäteistarkastus	59	39	16	-6
Siirtymätasaus	20	15	12	10
HVA indeksi	2,72 %	2,80 %	2,62 %	2,70 %
Aluekohtainen palvelutarpeen kasvuarvio	0,42 %	0,25 %	0,31 %	0,34 %

* Laskennallinen rahoitus sisältäen hva indeksin mukaiset korotukset ja aluekohtaisen palvelutarpeen kasvuarvion

Vuoden 2025 rahoitukseen huomioidaan THL:n laskelmien mukaisesti palvelutarpeen kasvu vuodesta 2024 vuoteen 2025. Palvelutarpeen kasvun arvio on koko maan rahoituksessa 1,02 %. Satakunnan hyvinvointialueella se on 0,42 %.

Vuoden 2025 rahoituksessa huomioidaan lisäksi hintaindeksi, joka kuvaa kustannustason muutosta vuoden 2024 tasosta. Hintaindeksin muodostavat ansiotasoindeksi, kuluttajahintaindeksi sekä hyvinvointialueyönantajan

sosiaaliturvamaksun muutos. Alustava arvio hintaindeksin muutoksesta on 2,72 %. Hintaindeksi päivittyi myöhemmin syksyllä.

Valtion rahoituksen tasoa määritettäessä otetaan täysimääräisesti huomioon hyvinvointialueiden järjestämistä varten kuuluvien tehtävien laajuuden tai laadun muutos, jos se aiheutuu asianomaista tehtävää koskevasta laista tai asetuksesta, lakiin tai asetukseen perustuvasta valtion viranomaisen määräyksestä tai valtion talousarviosta. Valtion rahoitusta voidaan korottaa tai alentaa tehtävien laajuuden tai laadun muutoksen perusteella. Tehtävämuutosten vuoksi rahoitusta leikataan vuodelta 2025 yhteensä 336 miljoonaa euroa. Seuraavassa on esitetty tehtävämuutosten aiheuttama muutos Satakunnan osalta:

Kevään 2024 julkisen talouden suunnitelman mukaiset toimenpiteet vuodelle 2025, SATAKUNTA	euroa
Hoitotakuun toteutus	610 000
Seulontaohjelman laajennus (suolistosyövän seulonnan laajennus uusiin ikäluokkiin)	70 000
Sote-valvontalaki (nettomuutos)	110 000
Laki potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista (nettomuutos)	-10 000
Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden vahvistaminen	1 430 000
Pidetään voimassa 1.9.2023 voimaan tuleva 14 vrk hoitotakuu	-1 020 000
Uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset	-410 000
Terveydenhuollon asiakasmaksujen korotukset	-2 050 000
Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten hallinnollisen työn vähentäminen	-410 000
Lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskeminen	-490 000
Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen	-1 230 000
Vammaispalvelulain tarkentaminen ja voimaantulon siirtymäaika	4 100 000
Keliakiakorvauksen laajentaminen, lääkärilausuntojen lisääntyminen	40 000
Mielenterveyslain muuttaminen (tahdosta riippumattomassa psykiatrisessa hoidossa)	-10 000
lääkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksen keventäminen (Lisätoimet 2024)	-1 840 000
Hoitotakuu (Lisätoimet 2024)	-5 330 000
Vammaispalvelulain uudistus (Lisätoimet 2024)	-2 870 000
Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden kelpoisuusvaatimusten joustavoittaminen henkilöstön saatavuuden helpottamiseksi ja lastensuojelun riittävyyden turvaamiseksi (Lisätoimet 2024)	-80 000
Asiakasmaksujen korottaminen (Lisätoimet 2024)	-4 100 000
Ajokorttitarkastusten rajaaminen julkisen palveluvalikoiman ulkopuolelle (Lisätoimet 2024)	-200 000
Sairaaloiden ja päivystysten sekä erikoissairaanhoidon työnjaon säästöjen pieneneminen (HO 2023)	410 000
Terapiatakuun voimaantulon siirto alkamaan 1.5.2025 (HO 2023)	-480 000
Vuoden 2025 rahoituksessa huomioitavat tehtävämuutokset yhteensä SATAKUNTA	-13 760 000

Lopulliset rahoituslaskelmat julkaistaan syksyn 2024 aikana, kun hyvinvointialueiden vuoden 2023 tilinpäätökset on vahvistettu ja raportoitu Valtiokonttorille. Päivitetyt rahoituslaskelmat huomioidaan talousarviovalmistelun aikataulun sallimissa puitteissa.

2.2. Käyttötalous

Vuoden 2025 talousarvio laaditaan tili- ja kustannuspaikkatasolle.

2.2.1. Toimialueiden suunnittelukehys (raami)

Satakunnan hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvio laaditaan niin, että tilikauden tulos on +/- 0. Tiedossa oleva valtion rahoitus vuodelle 2025 jaetaan sote-toimialueille, pelastuslaitokselle, konsernipalveluille ja hyvinvointialueen hallinnolle suunnitteluraamiksi (sitovuustaso). Jakoperusteena toimii vuoden 2024 talousarvio. SOTE johtoryhmä päättää rahan tarkemmasta kohdentamisesta neljälle toimialueelleen.

	TA 2024	TPE 2024	TA 2025	TA24 vrt TA25	TPE24 vrt TA25
SOTE toimialueet	-814 840 689	-817 158 603	-828 932 082	1,7 %	1,4 %
Pelastuslaitos	-20 907 683	-21 059 366	-21 269 249	1,7 %	1,0 %
Konsernipalvelut	-206 810 676	-216 989 872	-210 387 142	1,7 %	-3,0 %
Hyvinvointialueen hallinto	-10 522 856	-10 346 906	-10 704 832	1,7 %	3,5 %

Talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnittelun valmistelussa huomioidaan muutosohjelman, palveluverkon ja yhteistoimintamenettelyn toimintaan ja talouteen vaikuttavat muutokset. Tehtävämuutosten aiheuttama rahoituksen leikkaus v. 2025 on – 13,8 miljoonaa euroa ja sen huomiointi talousarviossa v. 2025 ohjeistetaan myöhemmin talousarviovalmistelun edetessä.

2.2.2. Henkilöstökulut

1. Henkilöstösuunnittelu ja henkilöstökulut

Henkilöstösuunnittelu perustuu hyvinvointialueen strategiaan sekä vuosittain asetettaviin toiminnan tavoite-esityksiin ja niiden henkilöstövaikutusten arviointiin. Henkilöstösuunnittelussa ja henkilöstövoimavarojen kohdentamisessa huomioidaan toimintaympäristön keskeiset muutokset, kuten palvelutarpeen kasvu, henkilöstömitoitus, henkilöstön saatavuus, rahoitus ja lainsäädäntö sekä kriittisimmät ja eniten kustannushyötyä tuottavat tavoitteet. Henkilöstön veto- ja pitovoima ovat olennaisia tekijöitä hyvinvointialueen toiminnassa.



Talousarviovuoden henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnittelun perusta on toimialueiden vuoden 2024 henkilöstön määrä ja rakenne sekä talousarvion 2024 varauksen mukaiset nykyisen henkilöstön palkkakustannukset. Nykyisen henkilöstörakenteen arvioinnilla ja tarvittavilla toiminnallisilla muutoksilla varaudutaan vastaamaan talousarviovuoden ja suunnitelmakauden henkilöstömäärän kasvutarpeisiin. Henkilöstörakennetta arvioitaessa tarkastellaan mm. toimialojen täyttämättä olevat tehtävät, nykyisen tehtävärakenteen ja osaamisen vastaavuus palvelutarpeeseen, henkilöstön määräaikaistuuksien perusteet sekä otetaan huomioon osatyökykyiset. Palvelutarpeen ja toimintaympäristön muutokset vaikuttavat henkilöstörakenteeseen ja tarpeellisia rakenteen muutoksia tehdään hyödyntäen jo olemassa olevat vakanssit.

Hyvinvointialueella vahvistetut ja neuvoteltavat paikalliset sopimukset vaikuttavat henkilöstökustannusten kokonaisuuteen. Henkilöstön saatavuus on heikentynyt viime vuosien aikana myös Satakunnan hyvinvointialueella. Henkilöstön saatavuudessa on ollut eniten haasteita mm. sosiaalityöntekijöiden, psykologien sekä terveyskeskuslääkäreiden osalta. Työnantaja on haastavimmissa tilanteissa käyttänyt rekrytointilisiä. Ostopalveluita on käytetty täydentämään erityisesti lääkärin osalta, silloin kun omaa henkilöstöä ei ole ollut käytettävissä. Hyvinvointialue on asettanut tavoitteeksi ostopalveluiden vähentämisen.

Myös kansainvälisen työvoiman rekrytointi on alkanut vuonna 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys ja saatavuus ovat heikentyneet voimakkaasti viime vuosina koko maassa. Riittävän ja osaavan sotehenkilöstön turvaaminen tulevaisuuden työvoimatarpeisiin vastaamiseksi edellyttää monipuolisia toimenpiteitä. Kansainvälisen rekrytoinnin tarve on yleisesti arvioitu olevan vähintään 10 % alan kokonaistarpeesta vuoteen 2030 mennessä.

Talousarviovalmistelussa varaudutaan tiukassa taloudellisessa tilanteessa virka- ja työehtosopimusten perusteella toteutettaviin palkankorotuksiin, palkkaharmonisointiin ja uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoon SOTE ja HYVTES-sopimusaloilla. Palkkausjärjestelmissä siirrytään kohti osaamiseen ja vaativuuteen perustuvaa uraporrasjärjestelmää, joka lääkäripuolella on saatu valmiiksi keväällä 2024.

Satakunnan hyvinvointialueella on pidetty keväällä 2024 yhteistoimintaneuvottelut, missä tavoitteena on vähentää pysyvästi henkilöstökuluja noin 14 miljoonan euron verran. Käytännössä summa tarkoittaa noin 400 henkilötyövuoden työpanosta. Tämän vuoksi vuoden 2025 henkilöstösuunnittelu tulee perustua todelliseen tarpeen arviointiin tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi. Yhteistoimintaneuvottelujen toimenpiteet tulee olla toteutettuina vuoden 2024 loppuun mennessä.

2. Palkkaharmonisointi

Satakunnan hyvinvointialueella palkkaharmonisointi toteutetaan vuosina 2023–2025. Palkkaharmonisointi pyritään rahoittamaan pääosin valtakunnallisella tasolla sovittujen järjestelyerien paikallisella kohdentamisella. Järjestelyerien on alustavasti arvioitu riittävän Satakunnan hyvinvointialueella palkkaharmonisoinnin toteuttamiseen suunnittelussa aikataulussa. Koska sopimus- ja palkkausudistukset ovat kesken, kustannusarvion tekeminen kokonaisuutena palkkaharmonisoinnille on haastavaa. Tästä syystä kustannuksia arvioidaan osana talousarvioprosessia vuosittain ja suunnitelmakausittain. Syksyllä 2024 sopimusudistusten toteuttamisen jälkeen saadaan arvioitua kustannuksia työehtosopimuksittain sopimuskauden loppuun.

KT:n karkeiden laskelmien mukaan palkkojen yhteensovittamista ja palkkauksen kehittämistä varten tulee uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoprosessin yhteydessä ja siitä eteenpäin varata paikallisesti yhteensä 6,0 % SOTE-sopimuksen palkkasummasta kehittämissuunnitelmassa mainittujen varojen lisäksi. Lääkärisopimuksen osalta palkkojen yhteensovittamista ja palkkauksen kehittämistä varten tulee uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoprosessin yhteydessä ja siitä eteenpäin varata paikallisesti yhteensä 6,1 % Lääkärisopimuksen palkkasummasta kehittämissuunnitelmassa mainittujen varojen lisäksi. HYVTES osalta kustannusvaikutuksen on arvioitu olevan noin 4 %. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajan (KT) arvioimat, edellä mainitut, harmonisoinnin kustannukset on arvioitu katettavan vuosien 2023–2025 yhteensovittamisella. KT:n laskelmat on laadittu yleisellä tasolla, eivätkä välttämättä vastaa Satakunnan hyvinvointialueen paikallista tilannetta palkkauksessa.

Hyvinvointialueiden vuosien 2024 ja 2025 tiedossa olevat sopimuskorotukset on koottu yhteenvetona alla olevaan taulukkoon. Taulukossa esitetyissä sopimuskorotuksissa on huomioitu 1.2.2024 keskitetyn erän ajankohdan siirrosta tulleet muutokset. Nykyinen sopimuskausi päättyy 30.4.2025, joten vuodelle 2025 voi tulla jo tiedossa olevien sopimuskorotusten lisäksi muita sopimuskorotuksia. Niiden suuruus ja ajankohta selviävät keväällä 2025 käytävissä neuvotteluissa, mutta talousarviovalmistelussa tulee varautua 1,5 % yleiskorotukseen 1.6.2025 alkaen jokaisen sopimuksen osalta. Mikäli tilannearvio palkankorotusten osalta tarkentuu talousarviovalmistelun edetessä, voidaan varaus joko poistaa kokonaan tai sitä voidaan muuttaa.

		SOTE-sopimus	Lääkärit	HYVTES
1.2.2024	Kehittämishjelmaerä (keskitetty erä)	0,40 %	0,40 %	
1.6.2024	Yleiskorotus	2,27 %	1,5 % / 1,92 %	2,27 %
1.6.2024	Paikallinen järjestelyerä*	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %	0,4 % + 0,33 %
1.6.2024	Kehittämishjelmaerä**	0,60 %	0,60 %	1,00 %
1.10.2024	Yhteensovittamiserä	2,50 %	2,50 %	2,00 %
1.2.2025	Kehittämishjelmaerä*** (keskitetty erä)			0,40 %
1.6.2025	Kehittämishjelmaerä** (Paikallinen erä)	0,80 %	0,80 %	0,40 %
1.6.2025	Yhteensovittamiserä (paikallinen erä)	2,00 %	2,10 %	1,00 %
1.6.2025	<i>Yleiskorotus (arvio)</i>	1,50 %	1,50 %	1,50 %
2026	Paikallinen järjestelyerä	0,80 %		
2027	Paikallinen järjestelyerä	1,20 %		

* Jos paikallisen erän 0,33 % ei päästä yksimielisyyteen, puolet jaetaan paikallisesti yleiskorotuksena ja toisesta puolesta päättää työnantaja

**Yksi kehittämishjelmaerä voidaan käyttää keskitetysti

*** Jos kesäkuun 2025 paikallisesta erästä erotettua keskitettyjä erää ei voida käyttää

**** Lääkärisopimuksen liitteiden 1–4 toimenpidepalkkioiden tai vastaavien korotukset vuoden 2024 osalta tarkennetaan keväällä ilmestyvässä yleiskirjeessä

3. Henkilöstökustannuksiin vuonna 2025 vaikuttavia seikkoja

Henkilöstöresurssit suunnitellaan toimialueittain talousarvioon realistisesti siten, että henkilöstökulut pystytään kattamaan toimialueelle osoitetulla rahoituksella. Henkilöstökustannuksille ei ole erillistä raamia. Palkkojen osalta tulee henkilöstökuluihin budjetoida vain arvio toteutuvista toimista ja viroista. Ostopalveluina toteutuvat kustannukset tulee budjetoida palveluiden ostoihin, jolloin määräraha varataan palveluiden ostoihin ja henkilöstökuluihin ei varata näiden osalta määrärahoja. Toimialuejohtaja vastaa, että määrärahavaraus on vain yhdessä tiliryhmässä.

Vuodelle 2025 palkkaharmonisointi toteutetaan valtakunnallisilla erillä. Palkkabudjetti suunnitellaan kustannuspaikoittain.

Budjetointi laaditaan henkilötasoisesti vakinaisen henkilöstön osalta yhteistyössä talouspalveluiden kanssa. Tarkkuustasona on varsinainen palkka. Henkilöstöbudjetti



lasketaan todellisten palkkojen mukaisesti ammattiryhmittäin. Henkilöstöbudjettiin otetaan mukaan vakituiset vakanssit (virat ja toimet) sekä tarvittavat välttämättömät määräaikaisten viran - ja toimenhaltijat.

Nykytilan tarkistuksen yhteydessä tarkistetaan, että kaikille vakinaisille tehtäville on budjetoitu palkkaraha. Sijaismäärärahat, määräaikaisten henkilöstön palkat sekä erilaiset maksettavat palkanlisät ja palkkakustannuksia vähentävät henkilöstökorvaukset budjetoidaan kokonaisuutena sopimusryhmittäin vuoden 2023 ja kuluvan vuoden toteutumiin perustuen. Tavoitteena on vähentää sijaisten ja vuokratyövoiman käyttöä ja kehittää varahenkilöstöä. Vakinaisen varahenkilöstön lisäämisen tavoitteena on myös vähentää lisä- ja ylitöiden määrää.

Lomarahavaraus ja lomapalkkavelan muutoksen osuus muodostuvat budjetointiohjelmaan budjetoitujen palkkojen mukaisesti automaattisesti. Lomarahavaraus on 5,5 % palkkasummasta huomioiden vuodelle 2025 tulevat sopimuskorotukset. Tärkeätä on myös tarkastella, ettei lomapalkkavelka kasva ja lomia kerätä säästöön. Talouspalvelut varmistavat laskentataulukoon sivukuluprosentin. Laskelmassa tulee huomioida myös 1,3 % sairausvakuutuskorvaus sekä 1,2 % suuruinen jaksotettu lomapalkka.

Tarkoituksena on, että jos uusia virkoja tai toimia perustetaan, niiden pohjalla tulee olla olemassa oleva vakanssi. Henkilöstömäärää ei voida lisätä.

4. Täydennyskoulutus ja työnohjaus

Toimialueille ja hyvinvointialueen hallinnolle annetaan ohjeeksi ottaa talousarvioon henkilöstön lakisääteiseen täydennyskoulutukseen määrärahavaraus (osallistumismaksut, matkat ja majoitus), joka on suuruudeltaan vuoden 2024 talousarvion mukainen.

Työnohjauksen tavoitteena on kehittää ammatillista osaamista ja parantaa työskentelyn laatua ja tehokkuutta ja työnohjaus on lakisääteistä psykiatriassa sekä päihde ja mielenterveystyössä. Toimialueet suunnittelevat työnohjaukseen käytettävät varat omaan talousarvioonsa toiminnan tarpeiden mukaisella tavalla. Työnohjaus budjetoidaan tilille 443031 työnohjaus.



5. Muut keskitetyt kulut

Seuraavat asiat budjetoidaan koko hyvinvointialuetasoisesti konsernipalveluiden toimialueen toimesta:

- työterveyshuoltopalvelut,
- liikunta- ja kulttuurietu,
- merkkipäivä- ja eläkemuistamiset sekä
- muut muistamiset.

2.2.3. Sisäiset erät

Toimialueet ilmoittavat määrärahatarpeensa sisäisiin aine, tarvike –ja tavaraostoihin logistiikka –ja hankintapalveluille, jotka varaavat ulkoiset määrärahat omaan talousarvioonsa.

Sairaala-apteekki varaa ulkoiset määrärahat lääketoisiin. Summa jaetaan sisäisinä lääketoistoina toimialueille edellisvuoden tilinpäätöksen ja kuluvan vuoden toteuman mukaan, ottaen huomioon tulevan talousarviovuoden muutokset.

Sisäisiä vyörytyseriä ei kirjata talousarvioon edellisvuosien tapaan.

2.2.4. Erityiset suunnitteluohjeet

- Hoitotarvikejakelu (ml. ilmaisjakelutarvikkeet)
 - o Toimialueet varaavat hoitotarvikejakelun kustannukset sisäisiksi hankinnoiksi logistiikkapalveluilta
- Lehdet ja kirjallisuus
 - o Yksiköt varaavat ulkoiset määrärahat (hankinnat tehdään tieteellisen kirjaston kautta)
- Vaatteisto ja muut tekstiilit
 - o Puhtauspalvelut varaavat ulkoiset vuokratekstiilien määrärahat
 - o Muun vaatteiston ja tekstiilien osalta määrärahat ovat hankinta –ja logistiikkapalveluissa (pl. ensihoito ja pelastuslaitos)
- Vartiointipalvelut
 - o Turvallisuuspalvelut varaavat ulkoiset määrärahat



- Siivous- ja pesulapalvelut
 - o Puhtauspalvelut varaavat ulkoiset määrärahat
- Kiinteistöjen ylläpitoon liittyvät kustannukset, omat ja vuokratut kohteet
 - o Tekniset palvelut varaavat ulkoiset määrärahat
- Palvelusetelikustannukset
 - o Yksiköt varaavat ulkoiset määrärahat
- Työvoiman vuokraus ja lääkäripalvelujen ostot
 - o Yksiköt varaavat ulkoiset määrärahat
- Ilmoitukset, painatukset ym. viestintä
 - o Yksiköt varaavat ulkoiset määrärahat (viestintä –ja rekrytointiyksiköt ovat apuna hankinnoissa)
- ICT kustannukset
 - o ICT –palvelut yksikkö varaa ulkoiset määrärahat (pl. Pelastus ICT)
- Virve kustannukset
 - o Yksiköt varaavat käytössään olevien Virve puhelinten määrärahat
- Vakuutukset
 - o Turvallisuuspalvelut varaavat ulkoiset määrärahat pois lukien seuraavat kokonaisuudet
 - Ajoneuvot
 - Henkilövakuutukset
- Poistot
 - o Poistojen arviot tehdään huomioiden vuoden 2025 investointisuunnitelma
 - Rakennusten poistot kirjataan teknisiin palveluihin
 - Muut poistot yksiköihin
- Lääkejäte
 - o Yksiköt varaavat ulkoiset määrärahat

2.3. Toimintatuotot

Myyntituotot arvioidaan vuoden 2023 toteuman ja vuoden 2024 ennusteen perusteella.

Myyntituottoihin sisältyvät myös yksiköihin kirjattavat lääkäreiden ja hoitohenkilöstön koulutuskorvaukset ja lääketieteellisen tutkimustoiminnan erityisvaltionosuuksia.

Asiakasmaksujen budjetoinnissa otetaan huomioon tiedossa olevat muutokset lainsäädännössä.

2.4. Esteellisyydet

Talousarvion käsittelyn yhteydessä pitää huomioida mahdolliset esteellisyydyskysymykset. Mikäli talousarviossa käsitellään asioita, joilla voi olla vaikutusta kuntien asemaan tai kunnan talouteen, se saattaa aiheuttaa kuntien hallitusten jäsenten osalta esteellisyyden.

Esteellisyys tulee huomioida aluehallituksen, lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten käsittelyissä.

3. Investoinnit ja hankintasuunnitelma

Aluevaltuusto hyväksyi 11.12.2023 kokouksessaan (147 §) vuosien 2025 - 2028 investointisuunnitelmaesityksen toimitettavaksi ministeriöille ja talousarvion valmistelun jatkamisen sen pohjalta. Investointisuunnitelman 2025 - 2028 mukaan Investointisuunnitelman 2025 laite- ja kalustoinvestoinnit valmistellaan suoraan toimialuekohtaiseen raamiin sovitettuna. Toimialueet laativat kevään 2024 aikana toimialuekohtaiseen raamiin sovitetun suunnitelman laite- ja kalustoinvestoinneista, joka viedään osana talousarviovalmistelua osaksi hankintasuunnitelmaa kevään 2024 aikana.

Hyvinvointialueen aiempina toimintavuosina erillisinä prosesseina toteutetut laite – ja kalustoinvestointisuunnitelman ja hankintasuunnitelman valmistelu on yhdistetty vuoden 2025 talousarvion valmisteluprosessissa yhdeksi kokonaisuudeksi.

Jatkossa hyvinvointialueella ei siis enää valmistella erikseen laite- ja kalustoinvestointisuunnitelmaa ja hankintasuunnitelmaa, vaan investointisuunnittelu toteutetaan osana hankintasuunnitelmaproessia. Vuoden 2025 osalta hankintasuunnitelma korvaa siis erikseen kerättävän laite- ja kalustoinvestointiluettelon, jonka sisältö on pitänyt erikseen viedä hankintasuunnitelmalle.

4. Toimialueen toimintasuunnitelma

Toimialuejohtaja vastaa toimialueen toimintasuunnitelman laatimisesta. Toimintasuunnitelman laatimisohteet annetaan myöhemmin, toimintasuunnitelmaohjeistuksessa ohjeistetaan myös sitovien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen.

5. Palveluhinnasto

Tuotteiden hinnoittelu (ulkoinen ja sisäinen) perustuu omakustannushintoihin sisältäen suunnitelmanmukaiset poistot sekä rahoituserät. Omakustannushinnat perustuvat yksikköön aiheuttamisperiaatteella kohdistettujen tuottojen ja kulujen laskentaan. Aiheuttamisperiaatteessa ja hinnoittelussa noudatetaan olennaisuuden periaatetta.

Laskituksen perusteena ovat käynnit, hoito- ja käyttöpäivät sekä hoitajaksot.

Palveluhinnasto valmistellaan syyskauden kuluessa ja käsitellään aluehallituksessa joulukuussa 2024.

6. Tilivelvolliset

Laki hyvinvointialueesta 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää tilivelvollisten nimeämisestä. Satakunnan hyvinvointialueen tilivelvolliset vuonna 2025 ovat:

- aluehallituksen jäsenet
- hyvinvointialuejohtaja
- sotejohtaja
- toimialuejohtajat
- vastuualuejohtajat

7. Sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Hyvinvointialueen strategiasta ja arvoista johdetaan sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet eri näkökulmista. Näistä ohjeistus annetaan myöhemmin.

8. Aikataulu

- 18.6. Laadintaohjeen käsittely aluehallituksessa
- 11.9. Talousarvioehdotus toimialueittain valmiina
- 11.9. Toimialueiden toimintasuunnitelmaesitykset toimitetaan
talouspäälikkö Hannu-Pekka Neuvoselle
- 17.9. Merkittävimmät riskit tulee olla koostettuna Graniteen
- 12.-24.9. Hyvinvointialueen johdon ja toimialueiden väliset
talousarvioneuvottelut / viranhaltijoiden talousarvioseminaari
- 30.9. Muutokset organisaatiohierarkiaan oltava tiedossa ja toimitettu
talouspäälikkö Hannu-Pekka Neuvoselle
- 1.10. Aluehallituksen iltakoulu
- 7.10. Aluevaltuuston talousarvioinfo
- 15.10. Talousarvioehdotuksen käsittely aluehallituksessa
- 31.10. Elinkaarilautakuntien kannanotot talousarvioehdotuksiin
- 31.10. Lakisääteisten vaikuttamistoimielinten talousarvioehdotukset valmiina
- 12.11. Talousarvioehdotuksen käsittely aluehallituksessa (tarvittaessa)
- 26.11. Lopullisen talousarvioehdotuksen käsittely aluehallituksessa
- 26.11. Aluevaltuuston talousarvioinfo
- 9.12. Lopullisen talousarvioehdotuksen käsittely aluevaltuustossa
- 10.12. Palveluhinnaston käsittely aluehallituksessa

9. Suunnittelun vastuuhenkilöt

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- Toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Aikuisten palvelut

- Toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Ikääntyneiden palvelut

- Toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Eriyis- ja sairaalapalvelut

- Toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Pelastuslaitos

- Toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Konsernipalvelut

- Toimialuejohtaja, vastuualuejohtajat, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Hyvinvointialueen hallinto

- Vastuualuejohtaja, vastuuyksikköjen päälliköt ja toimialueen nimetty taloussuunnittelija

Toiminta – ja taloussuunnitelman ja talousarvion yleiset periaatteet

- Talousjohtaja Jyrki Vatanen
- Talouspäällikkö Hannu-Pekka Neuvonen